ΑΧ ΒΡΕ ΠΑΛΙΟΜΙΣΟΦΟΡΙΑ - ΒΑΣΙΛΗΣ ΑΥΛΩΝΙΤΗΣ

ΜΟΥΣΙΚΗ - ΜΑΝΟΣ ΧΑΤΖΙΔΑΚΙΣ
ΣΤΙΧΟΙ - ΑΛΕΚΟΣ ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΟΣ
ΤΡΑΓΟΥΔΙ - ΒΑΣΙΛΗΣ ΑΥΛΩΝΙΤΗΣ
ΕΤΟΣ 1957 / ΠΡΩΤΗ ΕΚΤΕΛΕΣΗ

Ένα βράδυ στη Καστέλα σε μια όμορφη κοπέλα
που 'παιρνε τ' απεριτίφ της ρίχτηκε ένας τσίφτης
απ' την Κοκκινιά
Δεν εγνώριζε όμως ότι τα `χε μ' ένα Περαιώτη
Περαιώτη ντερμπετέρη σίδερο στο χέρι
άσσο στη μπουνιά
Αχ ρε παλιομισοφόρια
τι τραβάν για σας τ' αγόρια
Αλλά και ο Κοκκινιώτης ήταν παλληκάρι πρώτης
και στο τέλος και οι δύο στο νοσοκομείο
πήγαν σηκωτοί
Και οι δυο σ 'αφασία μα εκείνη σημασία
που τους έφαγε η μαρμάγκα και με άλλο μάγκα
έκανε χαρτί
Αχ ρε παλιομισοφόρια
τι τραβάν για σας τ' αγόρια.

Ο **Βασίλης Αυλωνίτης** (1 Ιανουαρίου 1904 - 10 Μαρτίου 1970) ήταν Έλληνας ηθοποιός.

Ενστικτώδης, πηγαίος και πληθωρικός, ο Βασίλης Αυλωνίτης ήταν από τους ηθοποιούς που στήριξαν την επιθεώρηση και τον κινηματογράφο. Εμβληματική φυσιογνωμία του ελληνικού κινηματογράφου στις δεκαετίες του 1950 και του 1960, πληθωρικός στις αντιδράσεις του, φιγούρα στέρεη και χαρακτηριστική, ομόρφυνε με την παρουσία του όλες τις ταινίες που εμφανίστηκε.

Ο πατέρας του εγκατέλειψε την οικογένεια και έτσι πριν ακόμα τελειώσει το δημοτικό, αναγκάστηκε να δουλέψει σε διάφορες δουλειές, για να βοηθήσει την μητέρα του οικονομικά.

Περιστασιακά δούλεψε και στο θέατρο «'Εντεν», σαν βοηθός σκηνογράφου, όπου και πρωτοεμφανίστηκε το 1924 στην οπερέτα του Ν. Χατζηαποστόλου *«Το κορίτσι της γειτονιάς»* ύστερα από προτροπή του θεατρικού επιχειρηματία Θόδωρου Σκούρα. Την ίδια χρονιά, εμφανίστηκε επίσημα ως ηθοποιός στον θίασο της Ελένης Ζαφειρίου στην παράσταση «Ερωτικές γκάφες». Στη συνέχεια συνεργάστηκε με διάφορους θιάσους σε οπερέτες και κωμωδίες, μέχρι το 1928, οπότε και στράφηκε προς την επιθεώρηση επικεφαλής δικού του θιάσου που τον είχε ονομάσει «*Κρίνονα*». Συνολικά πρωταγωνίστησε ή εμφανίστηκε σε μικρότερους ρόλους σε 75 ταινίες. Χαρακτηριστικά του ταλέντου του ήταν οι αυτοσχεδιασμοί και οι γκριμάτσες του (ή μούτα του όπως λένε στο θέατρο).

Στον κινηματογράφο πρωτοεμφανίστηκε το 1929 στην ταινία του Αχιλλέα Μαδρά, «*Μαρία Πενταγιώτισσα*». Καθιερώθηκε όμως κινηματογραφικά το 1955, με την ταινία «*Λατέρνα, φτώχεια και φιλότιμο*» στην οποία ο Φίνος δεν τον ήθελε επειδή είχε παίξει σε πολλές ταινίες δεύτερης διαλογής και πίστευε ότι είχε πληγεί το προφίλ του, αλλά πρωταγωνίστησε μετά από μεγάλη επιμονή του Αλ. Σακελλάριου. (Από την ταινία αυτή είναι και το κομμάτι που ακούγεται σήμερα).

Ένα μεγάλο πάθος του ήταν τα στοιχήματα στον ιππόδρομο, κάτι που τον έφερνε συχνά σε τόσο δύσκολη οικονομική κατάσταση, ώστε να αναγκάζεται να παίζει σε δευτερεύοντες ρόλους.

Την ίδια μέρα, αλλά μερικά χρόνια νωρίτερα, γεννήθηκε η "ομορφότερη άσχημη" του ελληνικού κινηματογράφου.

Η **Γεωργία Βασιλειάδου** (1 Ιανουαρίου 1897 - 12 Φεβρουαρίου 1980).

Το πραγματικό της όνομα ήταν *Γεωργία Αθανασίου αλλά η ίδια το άλλαξε σε Βασιλειάδου όταν αποφάσισε να ασχοληθεί με το τραγούδι και την υποκριτική.* Υποχρεώθηκε να αφήσει νωρίς το σχολείο για να εργαστεί σε κατάστημα και να βοηθήσει την πολυμελή οικογένειά της, μετά τον αιφνίδιο θάνατο του πατέρα της κατόπιν πτώσης από άλογο, ο οποίος ήταν αξιωματικός του ιππικού.

Την πρώτη της καλλιτεχνική εμφάνιση έκανε το 1922 σαν μέλος της χορωδίας του Θεάτρου Ολύμπια, στο έργο Ερνάνη του Τζουζέπε Βέρντι, μάλλον συμπτωματικά οπότε και ξεκίνησε τις σπουδές της στην Γεννάδειο Σχολή το 1923 και κατόπιν εμφανίστηκε σε διάφορες όπερες. Εργάστηκε σε μεγάλα θεατρικά σχήματα της εποχής με τους Κυβέλη, Μαρίκα Κοτοπούλη, Δημήτρη Μυράτ, ερμηνεύοντας ποικίλους ρόλους.

Στα μέσα του 1930 αποφάσισε να σταματήσει, μετά από ένα γάμο της που υπήρξε όμως ατυχής. Στη συνέχεια γνώρισε τη Σοφία Βέμπο η οποία και της υποσχέθηκε να τη βοηθήσει.

Ο άνθρωπος που την ανακάλυψε και της έδωσε την ευκαιρία να κάνει μεγάλη καρίερα ήταν ο Αλέκος Σακελλάριος έτσι στα σαράντα δύο της χρόνια η Γεωργία Βασιλειάδου κάνει ένα νέο δυναμικό ξεκίνημα και με το έμφυτο ταλέντο της κατακτάει αμέσως το κοινό. Ο Αλέκος Σακελλάριος της προσέφερε ένα ρόλο το 1939 στα *Κορίτσια της παντρειάς.*

Στην εταιρεία της Φίνος Φιλμ έγιναν οι μεγάλες της επιτυχίες όπως: *Η ωραία των Αθηνών, Η θεία απ΄ το Σικάγο, Ο Κλέαρχος, η Μαρίνα και ο κοντός* και πολλές άλλες. Έλαβε μέρος στην τηλεοπτική σειρά *Ο Χριστός ξανασταυρώνεται*.

Ήταν ιδιαίτερα καλή φίλη με τον Βασίλη Αυλωνίτη, που συμμετείχαν σε πολλές ταινίες. Δεν είναι καθόλου περίεργο που αυτές οι ταινίες προβάλλονται μέχρι σήμερα και σημειώνουν πολύ μεγάλη τηλεθέαση.

Έτσι τελειώσαμε με κάποια χρωστούμενα αφιερώματα σε πολύ μεγάλους ηθοποιούς του ελληνικού κινηματογράφου.

Αφήσαμε όμως ένα τεράστιο χρέος στον παγκόσμιο κινηματογράφο. Σαν σήμερα 14 Ιανουαρίου του 1957 απεβίωσε ένα σύμβολο του αμερικανού αλλά και του παγκόσμιου κινηματογράφου.

Ο **Χάμφρεϊ Μπόγκαρτ** (*Humphrey DeForest Bogart*, 25 Δεκεμβρίου 1899 - 14 Ιανουαρίου 1957) ήταν Αμερικανός ηθοποιός, βραβευμένος με Όσκαρ Α' Ανδρικού Ρόλου. Αποτελεί θρύλο του σινεμά λόγω τη συμμετοχής του σε μια σειρά αστυνομικών ταινιών μυστηρίου κατά την χρυσή εποχή του Χόλυγουντ. Είναι γνωστός για τις ταινίες Το Απολιθωμένο Δάσος του 1936, Το Γεράκι της Μάλτας του 1941, Καζαμπλάνκα του 1942, Η σειρήνα της Μαρτινίκα του 1944, Πάθος και αίμα του 1946, Ο Θησαυρός της Σιέρα Μάντρε του 1948 και την ταινία που του χάρισε το όσκαρ το 1951 Η βασίλισσα της Αφρικής.

Ο Μπόγκαρτ, γιος εύπορης οικογένειας, ξεκίνησε με την προϋπόθεση ν' ακολουθήσει το επάγγελμα του πατέρα του και γράφτηκε στην Ιατρική στο Γέιλ απ' όπου αποβλήθηκε. Αργότερα το 1918 κατατάχθηκε στο ναυτικό όπου σ' ένα καυγά απέκτησε το σημάδι στα χείλη που θα τον έκανε αργότερα διάσημο. Στις αρχές της δεκαετίας του '20, μετά τη θητεία του στο ναυτικό, ο Μπόγκαρτ έκανε διάφορες δουλειές. Κάποια στιγμή με τη βοήθεια των γνωριμιών του κατάφερε να δουλέψει σαν ηθοποιός σε μικρούς ρόλους στο θέατρο.

Στα τέλη της δεκαετίας του '20 έλαβε μέρος σε κάποιες ταινίες. Οι ταινίες στις οποίες συμμετείχε όμως δεν ήταν πετυχημένες κι η *εταιρία* διέκοψε το συμβόλαιό του, μέχρι που το 1936 ο φίλος του Λέσλι Χάουαρντ έπεισε τον Τζακ Γουόρνερ να προσλάβει τον Μπόγκαρτ για τη μεταφορά του θεατρικού *Το Απολιθωμένο Δάσος.*

Η αναγνώριση του και η καθιέρωση του όμως ήρθε με τις ταινίες Το Γεράκι της Μάλτας και Καζαμπλάνκα.

Το Αμερικανικό Ινστιτούτο Κινηματογράφου τον έχει κατατάξει πρώτο στη λίστα με τους 25 μεγαλύτερους σταρ όλων των εποχών.

Ας τιμήσουμε όμως και έναν από τους μεγαλύτερους Έλληνες συγγραφείς.

Ο **Μενέλαος Λουντέμης** (πραγματικό ονοματεπώνυμο **Δημήτριος Βαλασιάδης**) (14 Ιανουαρίου 1912, Αγία Κυριακή Αιγιαλού Μικράς Ασίας - 22 Ιανουαρίου 1977, Αθήνα) ήταν Έλληνας συγγραφέας και ποιητής. Σημαντικά έργα, **Ένα παιδί μετράει τ' άστρα**, **Θυμωμένα στάχυα**, **Οδός Αβύσσου αριθμός 0**

Το λογοτεχνικό του ψευδώνυμο το εμπνεύστηκε από τον ποταμό Λουδία της μετέπειτα πατρίδας του. Πρωτοεμφανίστηκε στα ελληνικά γράμματα σε πολύ νεαρή ηλικία, δημοσιεύοντας ποιητικές συλλογές στην «*Αγροτική Ιδέα*» της Έδεσσας το 1927 και το 1928, τις οποίες υπέγραφε με το πραγματικό του όνομα (Δημήτριος Βαλασιάδης). Γύρω στο 1930 δημοσιεύει ποιήματα και διηγήματα του στο περιοδικό «*Νέα Εστία*». Η πρώτη φορά που χρησιμοποίησε το ψευδώνυμό του ήταν το 1934 στο διήγημα «*Μια νύχτα με πολλά φώτα κάτω από μια πόλη με πολλά αστέρια*». Τιμήθηκε με το Κρατικό βραβείο Πεζογραφίας το 1938 για τη συλλογή διηγημάτων του. *Τα πλοία δεν άραξαν* και με τη *Χρυσή Δάφνη Πανευρώπης* στο Παρίσι το 1951. Επίσης τιμήθηκε και με το βραβείο «Μενέλαου Λουντέμη» που το καθιέρωσε προς τιμήν του η Ελληνική Εταιρία Λογοτεχνών και απονέμεται κάθε χρόνο στο καλύτερο πεζογράφημα του προηγούμενου έτους..

Η οικογένεια του ήταν εύπορη, αλλά χρεοκόπησε κατά τη Μικρασιατική Καταστροφή και ο Λουντέμης αναγκάστηκε να εργαστεί σκληρά στην εφηβεία του ως λαντζιέρης, λούστρος, ψάλτης, δάσκαλος σε χωριά της Αλμωπίας, ακόμη και ως επιστάτης στα υπό κατασκευή την εποχή εκείνη, έργα του Γαλλικού ποταμού. Στην Δ΄ τάξη του - εξατάξιου τότε - Γυμνασίου *«αποσύρθηκε»* για πολιτικούς λόγους και απεβλήθη απ' όλα τα Γυμνάσια της χώρας. (Η στράτευσή του στην Αριστερά και η πολιτική δράση μέσα από τις γραμμές του ΚΚΕ του στοίχισε την αποβολή του απ' όλα τα γυμνάσια της χώρας.)

Μέσα από συνεχείς μετακινήσεις, από την Έδεσσα σε ένα οικοτροφείο της Κοζάνης κι από εκεί στο Βόλο, ακολουθώντας κάποιο περιφερόμενο *«μπουλούκι»* της εποχής, φτάνει τελικά στην Αθήνα και συνδέεται στενά με τους Κώστα Βάρναλη, Άγγελο Σικελιανό και Μιλτιάδη Μαλακάση. Ο τελευταίος θα τον βοηθήσει να διοριστεί βιβλιοθηκάριος της «*Αθηναϊκής Λέσχης*» το 1938 και να ανασάνει κάπως οικονομικά. Την ίδια εποχή, η φιλία του με τον καθηγητή της Φιλοσοφικής Νικόλαο Βέη, θα τον βοηθήσει να παρακολουθήσει ως ακροατής μαθήματα στη Φιλοσοφική Σχολή των Αθηνών. Θα ακολουθήσουν αρκετές συγγραφικές επιτυχίες και θα γίνει μέλος της Εταιρίας Ελλήνων Λογοτεχνών, με πρόεδρο τότε τον Νίκο Καζαντζάκη.

Στην κατοχή πήρε ενεργό μέρος στην Εθνική Αντίσταση στο πλευρό του ΕΑΜ και διετέλεσε γραμματέας της οργάνωσης διανοουμένων. Κατά τον εμφύλιο συλλαμβάνεται και δικάζεται για εσχάτη προδοσία και καταδικάζεται σε θάνατο - ποινή του δεν εκτελέστηκε ποτέ. Αντ' αυτού, εξορίζεται σε στρατόπεδα συγκέντρωσης στη Μακρόνησο και στον Άι Στράτη, μαζί με τον Θεοδωράκη, τον Ρίτσο, τον Κατράκη, τον Θέμο Κορνάρο και πολλούς άλλους.

Το 1956 δικάζεται εκ νέου για το βιβλίο του «*Βουρκωμένες μέρες*» και απαγορεύεται η κυκλοφορία των βιβλίων του. Μετά τη δίκη εκπατρίζεται στο Βουκουρέστι και το 1967 χάνει την ελληνική ιθαγένεια από τη δικτατορία του Παπαδόπουλου.

Το 1976 επανακτά την ελληνική του ιθαγένεια και επιστρέφει στην Ελλάδα. Ένα χρόνο αργότερα, το 1977, πεθαίνει από καρδιακή προσβολή και η σορός του εκτίθεται σε λαϊκό προσκύνημα.

Ο Μενέλαος Λουντέμης άφησε πίσω του πνευματική κληρονομιά περίπου σαράντα πέντε βιβλίων, που τον καθιστούν έναν από τους πολυγραφότερους Έλληνες συγγραφείς και μια κόρη, τη Μυρτώ. Ο Λουντέμης ανήκει στους Έλληνες λογοτέχνες του μεσοπολέμου που στράφηκαν προς τον κοινωνικό ρεαλισμό. Το έργο του καθίσταται ιδιότυπο λόγω του "ερασιτεχνικού" τρόπου γραφής του συγγραφέα, τον οποίον υπηρέτησε με πλήρη συνείδηση, καθώς ο ίδιος υποστήριζε πως δεν τον ενδιαφέρει η Τέχνη. Αντίθετα, σκοπός του είναι η καταγραφή της πραγματικότητας και η κατάδειξη της κοινωνικής ανισότητας. Το έργο του εντάσσεται στο ρεύμα του σοσιαλιστικού ρεαλισμού (Μαξίμ Γκόρκι, Κνουτ Χάμσουν): ρεαλιστική απεικόνιση τοπίων και προσώπων με έντονη αισθηματολογία, που αγγίζει κάποτε και το μελοδραματισμό, βιωματική γραφή, ηθογραφικά και συμβολικά στοιχεία. Ο Λουντέμης έχει την τάση να στρέφεται γύρω από ένα κεντρικό πρόσωπο - αφηγητή, που ανήκει στους περιθωριακούς τύπους των καταπιεσμένων κοινωνικά στρωμάτων και μας δίνει την προσωπική οπτική της μοναξιάς, του ανεκπλήρωτου έρωτα και της δυστυχίας του κόσμου.

Κάποια ποιήματα του μελοποιήθηκαν, με γνωστότερα το «Ερωτικό κάλεσμα» από τους αδερφούς Κατσιμίχα και το *«Οι κερασιές θ' ανθίσουνε και φέτος»* που ερμηνεύει η Ελένη Βιτάλη, σε μουσική του Σπύρου Σαμοΐλη. Επίσης έχει μελοποιηθεί το ποίημα του "ΕΙΜΑΙ ΚΑΛΑ", από τον Σπύρο Σαμοΐλη, που κυκλοφορεί σε δίσκο, μαζί με άλλα ποιήματα, με τον γενικό τίτλο "ΚΡΑΥΓΗ ΣΤΑ ΠΕΡΑΤΑ" και ερμηνευτές τον Χρήστο Στυλιανέα και την Ισιδώρα Σιδέρη.

Source URL:http://2gymevosm.mysch.gr/drupal7/?q=el/node/1614